

XVIe Congrès de la Conférence des Cours constitutionnelles européennes
XVIth Congress of the Conference of European Constitutional Courts
XVI. Kongress der Konferenz der Europäischen Verfassungsgerichte
XVI Конгресс Конференции европейских конституционных судов

Synthèse / Summary / Kurzfassung / резюме

RÉPUBLIQUE D'AZERBAÏDJAN / REPUBLIC OF AZERBAIJAN /
REPUBLIK ASERBAIDSCHAN / РЕСПУБЛИКА АЗЕРБАЙДЖАН

The Constitutional Court of the Republic of Azerbaijan
Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyə Məhkəməsi

langue maternelle / native language /
Muttersprache / родной язык

XVI Avropa Konstitusiya Məhkəmələrinin Konfransının Kongresi

Konstitusiya Məhkəmələri konstitusiya hüququ və avropa hüququ arasında

MƏRUZƏNİN XÜLASƏSİ **(Azərbaycan Respublikası)**

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası milli hüquq sisteminin müasir beynəlxalq hüquqla əlaqəsini həyata keçirir.

Dövlət suverenliyi, müstəqillik, daxili və xarici siyasətdə dövlətin müstəqilliyi kimi konstitusiya prinsipləri müasir dövlətin əsas prioriteti olaraq qalır.

Təqdim olunmuş məruzədə, ilk növbədə, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin konstitusiya nəzarətini həyata keçirərkən Avropa hüququna, xüsusi ilə “Konstitusiya Məhkəməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-ci maddəsinə qeyd olunmuş Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə istinad etməsinə dair Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsinin hüquqi öhdəliyi qeyd edilmişdir. Həmçinin, hüququn beynəlxalq mənbələrinə dair istinadlar nümunələri və İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin qərarlarının nəzərə alınmasını hüquqi öhdəlik kimi nəzərdə tutan konstitusiya hüququnun müddəaları göstərilmişdir.

Məruzədə Avropa Məhkəmələrinin təcrübəsinin rolu və Konstitusiya Məhkəməsinin təcrübəsinə təsiri göstərilmişdir.

Konstitusiya Məhkəməsinin öz məhkəmə təcrübəsində İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin qərarlarına istinad etdiyi bir neçə qərarlar qeyd olunmuşdur. Qərarlarda hal-hazırda tək Avropa Konvensiyasının deyil, həm də Avropa Məhkəməsinin təcrübəsinin müəyyən dərəcədə Azərbaycan Respublikasının hüquq sisteminin tərkib hissələrindən birinə cevrilməsi göstərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi qərar qəbul edərkən, İnsan hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin oxşar məsələlər üzrə qərarları ilə ziddiyyətlərin qarşısını almaq üçün bütün tədbirləri görür. Lakin ziddiyyətlərin yarana biləcəyi yeganə istisna o halda baş verə bilər ki, Avropa və Konstitusiya Məhkəmələrinin fikir ayrılığı beynəlxalq müqaviləyə münasibətdə üstünlük təşkil edən Konstitusiyanın müddəaları ilə bilavasitə bağlı olsun.

Məruzədə konstitusiya və avropa ədalət mühakiməsinin qarşılıqlı əlaqəsinə, müxtəlif amillərlə, o cümlədən, konkret işin həlli üçün və ya nəticələrin əsaslandırılması üçün konstitusiya nəzarəti orqanlarının qərarlarına birbaşa müraciət etmək zəruriyyəti ilə şərtləndirilən Avropa Məhkəməsi tərəfindən öz fəaliyyətində konstitusiya nəzarəti orqanlarının təcrübəsinin nəzərə alınmasına dair misallar gətirilmişdir.

Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun təcrübəsinin təhlili göstərir ki, Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu öz qərarlarının əsaslandırıcı hissəsində tək İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin təcrübəsinə deyil, həmçinin ümumi,

cinayət və vergi hüquq sahələrində xarici ölkələrin məhkəmələrinin təcrübəsinə müraciət edib.

Xarici ölkələrin konstitusiya nəzarəti orqanlarının qərarlarının deməyə imkan verir ki, bir sıra hallarda bəzi Avropa və Şərqi ölkələrinin qərarlarında birbaşa və ya dolayı yolla Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun qərarları bəzi nəzərə alınır.

Qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Birliyi arasında qarşılıqlı əlaqənin əsasını Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq haqqında Saziş təşkil edir.

Azərbaycan bu beynəlxalq təşkilatın üzvü deyil, və Avropa Birliyi Məhkəməsi yalnız AB-nin üzv-dövlətləri üçün məcburi yurisdiksiyaya malikdir. Bununla əlaqədar olaraq Avropa Birliyi Məhkəməsi və Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin təcrübəsi bir-birinə hər hansı bir təsir göstərmir.